Aan de slag als VideoKLuB Coachniveau

Inhoudstafel

4 Welkom

5 Visie en missie

6 Vragen die je stelt als je voor het eerst gaat filmen

10 Een succesvolle start

12 Voorbereidingsfase: beelden maken en delen

13 Veilig klimaat van bij de start

15 Verloop van de sessie: samen naar beelden kijken

18 Tijd om samen te ontwerpen

20 Actie! Herontwerp toepassen in de praktijk

21 Checken en borgen

28 Referenties

31 Bijlagen

Welkom bij team VideoKLuB

Beste VideoKLuB-coach,

Jij staat aan de start van een inspirerend traject waarin we samen bouwen aan sterkere klaspraktijken en krachtigere leeromgevingen voor alle leerlingen.

In de dagelijkse realiteit van de klaspraktijk, waarin keuzes snel en intuïtief worden gemaakt, biedt de VideoKLuB een uniek moment van reflectie en herontwerpen. Dankzij videomateriaal kunnen we letterlijk op de pauzeknop drukken, stil blijven staan bij wat er gebeurt, en samen onderzoeken welke keuzes het meest effectief zijn. Hierbij combineren we de inzichten uit evidence-informed onderzoek met de waardevolle praktijkwijsheid die jij en je collega's al in huis hebben.

Als coach speel je een centrale rol. Jij begeleidt collega's in het leren van en met elkaar, het stellen van gerichte doelen, en het ontwerpen van concrete verbeteringen die haalbaar en impactvol zijn. Het draait niet om grote veranderingen, maar juist om de kracht van kleine, doordachte aanpassingen die samen een groot verschil maken.

Het draaiboek dat je in handen hebt, is jouw kompas voor dit traject. Het bevat praktische tools, duidelijke structuren en inspirerende voorbeelden om je te ondersteunen in jouw rol. Samen zetten we stappen naar een cultuur van samenwerking, co-creatie en voortdurende professionele groei, altijd met het belang van onze leerlingen voorop.
Bedankt voor jouw inzet en enthousiasme. We wensen je veel succes en plezier in je rol als VideoKLuB-coach! Samen maken we een verschil.

Met onderzoekende groeten,
Team VideoKLuB

> ***"Met video drukken we op de pauzeknop van de klaspraktijk. Samen kijken we terug, ontdekken we wat werkt, en bouwen we vanuit nieuwe inzichten aan krachtige onderbouwde leeromgevingen."***

Missie en Visie

Onze voedings-bodem

VideoKLuB vindt haar wortels in het Onderzoekende School?!-project van de Vrije Universiteit Brussel. Dit evenwaardige samenwerkingsverband slaat een brug tussen schoolpraktijk en lerarenopleiding. Student-leerkrachten, lerarenopleiders, leerkrachten en onderzoekers werken samen om evidence-informed oplossingen te vinden voor uitdagingen in de klas. Dit netwerk stimuleert professionalisering en innovatie, en vormt een krachtige basis voor het versterken van onderwijspraktijken en het leren van leerlingen.

VideoKLuB missie

VideoKLuB versterkt brede basiszorg in het onderwijs om het leren van alle leerlingen te bevorderen. Via videoreflectie biedt de VideoKLuB leerkrachten een krachtige pauzeknop in de snelle realiteit van de klaspraktijk. Samen staan we stil bij keuzes, ontdekken wat écht werkt, en bouwen vanuit kleine, onderbouwde inzichten aan grote verbeteringen.

Co-creatie en gezamenlijk ontwerpen staan centraal. Met een rugzak vol praktijkwijsheid en evidence-informed inzichten creëren we een cultuur van professionele groei en samenwerking. Het doel? Gelijke kansen en optimale leeromgevingen voor elke leerling.

De rol van VideoKLuB coaches

Een VideoKLuB-coach speelt een cruciale rol in het versterken van de onderwijspraktijk binnen de school. De coach ondersteunt, stimuleert en begeleidt collega’s bij het uitvoeren van video-gestimuleerde ontwerpcycli, waarbij het reflecteren op eigen onderwijspraktijk centraal staat. Dit gebeurt in een veilige leeromgeving, waarin evidence-informed onderwijsstrategieën worden toegepast. Daarnaast fungeert de coach als bruggenbouwer tussen het schoolteam en de schoolleiding. De coach helpt bij het integreren van de principes van brede basiszorg en verhoogde zorg, door het implementeren van effectieve praktijkstrategieën en het stimuleren van samenwerking op schoolniveau.

DEEL 1:
Starten als VideoKLuB-coach

Waarom met je team aan de slag gaan met video?

Videoreflectie is een krachtige manier om te leren van de eigen klaspraktijk. Door beelden te gebruiken, krijgen we zicht op wat écht gebeurt in de les: de interacties, de leerprocessen, de keuzes van de leerkracht, en vooral de impact op de leerling.

Als VideoKLuB-coach begeleid je dit proces. Jij ondersteunt leerkrachten om gericht te kijken, leervragen te formuleren, evidence te verbinden aan praktijk, en samen te ontwerpen voor sterkere leeromgevingen.

Deze handleiding gidst je stap voor stap doorheen de volledige VideoKLuB-cyclus: van de eerste opname tot het herontwerp en de borging van succesvolle praktijken.

Zelf ervaren wat videoreflectie betekent

We raden aan om als coach **jezelf eens te filmen**, het fragment te bekijken en een leervraag te formuleren.

De vragen, onzekerheden en verwachtingen die dat oproepen, kunnen je als coach ondersteunen wanneer je aan de leerkrachten van jouw VideoKLuB gaat vragen om zichzelf te filmen.

Die persoonlijke ervaring is goud waard. Ze versterkt niet alleen je inzicht in het proces, maar ook je verbinding met je collega's: je weet wat het betekent om gefilmd te worden, om jezelf terug te zien, om geconfronteerd te worden met kleine details die je normaal niet opmerkt.

Door deze stap zelf te zetten, toon je ook kwetsbaarheid en voorbeeldgedrag, twee sleutelvoorwaarden voor een veilig leerklimaat.
wat leerkrachten voelen als ze hun beelden delen."

Leerkrachten voelen dat jij dezelfde drempels kent als zij: de spanning, de nieuwsgierigheid, de drang om te verbeteren. Dat creëert wederzijds begrip en maakt het gesprek over videoreflectie natuurlijker en opener.

Het filmen van jezelf helpt bovendien om bewust stil te staan bij je eigen handelen:

- Hoe praat ik met mijn leerlingen?
- Wanneer geef ik ruimte?
- Wat werkt goed en wat zou ik anders willen doen?

Zo leer je niet alleen jezelf beter kennen, maar ontwikkel je ook meer sensitiviteit en empathie voor de reflecties van anderen. Je groeit als coach én als collega.

"Wat ik bij mezelf ontdekte toen ik mijn les terugzag, hielp me beter begrijpen wat leerkrachten voelen als ze hun beelden delen."

Door zelf eerst in die ervaring te stappen, zet je de toon voor de hele VideoKLuB: een cultuur van leren, delen en samen groeien, waar video geen beoordelingsmiddel is, maar een middel om te groeien.

Veelgestelde vragen bij de start

Hoe begin ik met het filmen van mijn les?

Begin klein. Kies een specifieke les of een segment van je les dat je wilt vastleggen.

Zorg ervoor dat je de IRIS Connect-app vooraf hebt geïnstalleerd en getest met collega's. Het is ook belangrijk om voldoende batterij op je smartphone te hebben en, indien mogelijk, je telefoon aan te sluiten op wifi om de beelden veilig direct naar de cloud te uploaden.

Bedenk wat je wilt observeren (bijvoorbeeld interactie met leerlingen of je instructie) en begin met het filmen van één aspect. Leg dit vast samen met je team en in overeenstemming met de focus van je school.

Hoe neem ik een les op via IRIS-connect?

Je hebt de inloggegevens via e-mail ontvangen. Volg deze stappen om je les op te nemen:

- **Inloggen**: Log in op de website en de app Record - IRIS Connect met de ontvangen inloggegevens.
- **Opname starten**: Gebruik de app om je les op te nemen. Via de website kun je de opnames later bekijken en bewerken.

Wat zijn handige tips bij het maken van een opname?

- **Plaatsing van de camera**: denk goed na over waar je de camera plaatst voordat je begint met opnemen. Het is waardevol om zowel jezelf als de interacties tussen leerlingen in beeld te brengen.
- **Tijdens de opname**: zodra je de opname start, wordt het scherm van je toestel zwart. Dit voorkomt dat je toestel afleiding veroorzaakt.
- **Geluidskwaliteit**: je kan een microfoon via Bluetooth verbinden om de geluidskwaliteit van je instructies te verbeteren.
- **Opname met twee toestellen**: wist je dat je met twee toestellen tegelijkertijd kunt opnemen? Zorg ervoor dat beide toestellen verbonden zijn via Bluetooth en de IRIS Connect app.

Mag ik mijn leerlingen filmen?

Wij adviseren scholen om het gebruik van beeldmateriaal voor professionalisering duidelijk op te nemen in het schoolreglement. Dit helpt om transparantie te waarborgen en de privacy van leerlingen te respecteren.

In dit project wordt passieve toestemming gehanteerd, waarbij ouders via de schoolleiding op de hoogte worden gesteld. De school en de leerkracht die de opname maakt, blijven eigenaar van het beeldmateriaal, dat uitsluitend wordt gebruikt voor professionaliseringsdoeleinden. Er is een voorbeeld van een ‘schoolbrief’ beschikbaar die je kunt aanpassen om met ouders te communiceren.

Als een ouder heeft aangegeven dat hun kind niet gefilmd mag worden, zorg je ervoor dat de leerling niet in beeld komt tijdens de opname.

Gericht terugkijken naar je lesopname

Het terugkijken van een lesopname kan in het begin onwennig aanvoelen. De eerste keer zie je plots allerlei details die je tijdens het lesgeven niet bewust hebt opgemerkt: je stemgebruik, stopwoorden, lichaamstaal, of de manier waarop je reageert op leerlingen. Soms kan dat confronterend zijn, en dat is normaal.

Wat je waarneemt, zijn niet zomaar beelden van “hoe het ging”, maar waardevolle aanknopings-punten voor groei.

Toch is het belangrijk om te onthouden dat de focus in dit project niet ligt op het beoordelen van jouw handelen, maar op het leren van de leerling.

Het gaat niet over “goed” of “fout”, maar over inzicht: wat leert de leerling en wat in jouw handelen draagt daartoe bij?

Een lesopname biedt de kans om gericht te kijken en om verschillende invalshoeken te verkennen. Je kan één fragment op meerdere manieren lezen, elk perspectief onthult iets anders. Denk bijvoorbeeld aan:

- **Focus op leerlingen**: observeer hoe leerlingen reageren, samenwerken of afhaken. Wat zegt hun gedrag over hun leerproces?
- **‘Wat echt werkt’-invalshoek**: bekijk de les vanuit een theoretisch of onderbouwd kader. Hoe komt een principe of model tot uiting in de praktijk?
- **Objectieve observatie**: beschrijf wat er feitelijk gebeurt, zonder oordeel of interpretatie. Zo leer je het onderscheid zien tussen observatie en betekenisgeving.

Een goede coach helpt leerkrachten verschillende manieren van kijken te verkennen.

Wanneer je tijdens het bekijken van de opname een interessant fragment tegenkomt, kan je het als volgt verwerken:

1. **Knip het fragment**: gebruik de website om het fragment bij te snijden (minimaal 2 minuten en 30 seconden).
2. **Formuleer een leervraag**: stel een concrete vraag die rechtstreeks aansluit bij het fragment, bijvoorbeeld: “Welke strategieën kan ik inzetten om mijn instructies helder over te brengen zodat leerlingen zelfstandig met de opdracht aan de slag kunnen?”

Dit fragment en jouw leervraag vormen vervolgens de basis voor gestructureerde reflectie in jouw VideoKLuB-team. Ze bieden houvast om gericht te analyseren, te leren van elkaar en om samen de vertaalslag te maken van inzicht naar actie.

Een goed gekozen fragment met een scherpe leervraag zet de deur open naar écht professioneel leren.

DEEL 2:
De basis van videoreflectie

Een veilig videoklimaat

Een VideoKLuB vraagt veel van leerkrachten. Ze brengen videofragmenten binnen uit hun eigen klaspraktijk en stellen zich daarmee kwetsbaar op: de opname laat zien hoe ze lesgeven, hoe ze met leerlingen omgaan en hoe ze zichzelf tonen in de klas.

Net omdat dit zo persoonlijk is, is het essentieel dat er binnen de VideoKLuB een veilig klimaat heerst. Alleen dan durven leerkrachten open reflecteren en echt groeien.

Een veilig klimaat betekent dat iedereen zich gehoord, gerespecteerd en gesteund voelt.

Het draait om vertrouwen: vertrouwen in de groep, in de coach en in het proces.

Enkele basisprincipes helpen om dat vertrouwen te versterken:

- **Eigenaarschap**: leerkrachten blijven altijd eigenaar van hun eigen fragmenten. Zij beslissen wat ze tonen en welke vragen ze daarbij stellen.
- **Respectvolle omgang**: feedback richt zich op de leervraag, niet op de persoon. Het doel is samen leren, niet beoordelen.
- **Ruimte voor emoties**: kwetsbaarheid mag er zijn. Het is normaal dat filmen en delen spanning oproept — geef ruimte om dat te benoemen.

Start elke VideoKLuB met het bevragen van bezorgdheden.
Wat vinden collega's spannend? Wat hebben ze nodig om zich veilig te voelen?
Luister actief, neem hun feedback serieus en maak samen afspraken die dat gevoel van veiligheid versterken.

De PIKALL-afspraken

Deze afspraken helpen om veiligheid concreet te maken in elke sessie:

- **Privacy**: alles wat besproken wordt, blijft binnen de groep.
- **Ik-persoon**: spreek vanuit je eigen ervaring, niet over anderen.
- **Kiezen**: deelnemers beslissen zelf wat ze delen; niets is verplicht.
- **Actief**: iedereen draagt bij met eigen vragen en observaties.
- **Luisteren**: luisteren is even belangrijk als spreken; verschillen worden gerespecteerd.
- **Lachen**: humor mag spanning verlagen, maar uitlachen is nooit toegestaan.

Extra tips voor coaches

Naast deze afspraken kan je als coach nog enkele stappen zetten om veiligheid te bevorderen:

- **Klein beginnen**: start met korte fragmenten en duidelijke leervragen zodat de drempel laag blijft.
- **Positief kaderen**: benoem altijd eerst wat goed gaat. Succeservaringen versterken vertrouwen.
- **Modelgedrag tonen**: breng zelf ook een fragment in — dat maakt de drempel lager voor anderen.
- **Constante structuur**: werk steeds volgens dezelfde cyclus (bijv. GRROW). Voorspelbaarheid creëert rust.
- **Vertrouwelijkheid herhalen**: herinner aan het begin van elke sessie aan de PIKALL-afspraken.
- **Veilig platform**: gebruik een betrouwbaar systeem zoals IRIS Connect, zodat er geen twijfel is over privacy.

Een veilige omgeving is geen bijzaak, maar de voorwaarde voor leren. Wanneer vertrouwen en respect voelbaar zijn, durven leerkrachten zich open te stellen, te experimenteren en samen te groeien.

Toolbox videoreflectie

De toolbox van videoreflectie bestaat uit drie zaken:

1. **Gespreksstructuur: GRROW**
2. **Coachingsvaardigheden**
3. **Perspectieven**

Samen vormen ze het fundament van elke VideoKLuB-sessie. Ze helpen om gesprekken doelgericht, veilig en betekenisvol te maken.

1. **Gespreksstructuur: GRROW**

Een gesprek binnen een VideoKLuB krijgt meer diepgang wanneer het volgens een herkenbare structuur verloopt. De GRROW-structuur biedt daarvoor een eenvoudig maar krachtig kader. Ze helpt om systematisch te reflecteren op een leervraag en om van losse observaties te komen tot concrete vervolgstappen.

GRROW staat voor: Goal – Reality – Resources – Options – Will/Way forward.

Stap 1: Goal – het doel scherpstellen

Het gesprek start met het benoemen van een doel of gewenste verandering. Wat wil de leraar bereiken of anders doen? Wanneer is hij of zij tevreden?

Voorbeeld: *"Ik wil dat alle leerlingen de basisprincipes van breuken begrijpen en toepassen, elk op hun eigen tempo en niveau."*

Stap 2: Reality – de huidige realiteit verkennen

Daarna verkennen we de huidige situatie. Wat zien we in het fragment? Wat werkt al goed en waar loopt de leraar tegenaan? Welke taal of kaders helpen om dit te duiden?

Voorbeeld: *"Momenteel worstelen sommige leerlingen met de basisregels van breuken, terwijl anderen zich vervelen omdat ze de stof al beheersen. De instructie is voor iedereen hetzelfde."*

Stap 3: Resources – krachtbronnen herkennen

In deze fase onderzoek je wat kan helpen om vooruit te komen. Dat kunnen persoonlijke kwaliteiten zijn, inspirerende collega's, theoretische modellen of externe expertise. Het doel is om de reflectie te voeden met concrete handvatten.

Voorbeeld: *"Ik bekijk het binnenklas-differentiatiemodel van Katrien Struyven en kan mijn creativiteit inzetten om uitdagende werkvormen te ontwerpen."*

Stap 4: Options – mogelijkheden verkennen

Vanuit de krachtbronnen ontstaan nieuwe opties en alternatieven. Welke keuzes zijn er mogelijk? Wat zou de leraar doen als er geen beperkingen waren? Deze fase stimuleert creativiteit en eigenaarschap.

Voorbeeld: *"Ik kan werken met verschillende instructieniveaus, gevarieerde werkvormen (sommen, quiz, samenwerkingsopdracht) en tempo-aanpassingen (verdiepingsopdrachten voor snelle leerlingen)."*

Stap 5: Will / Way forward – acties bepalen

Het gesprek eindigt met het vastleggen van concrete vervolgstappen. Wat gaat de leraar effectief doen? Wanneer? Hoe meten we vooruitgang? Zo wordt reflectie vertaald in actie.

Voorbeeld: *"Voor de eerstvolgende les voorzie ik verdiepingsopdrachten voor leerlingen die de basiskennis al beheersen."*

Waarom GRROW werkt in een VideoKLuB

De GRROW-structuur nodigt uit tot doelgerichtheid en focus. Ze helpt om: het doel helder te formuleren (Goal), de huidige situatie realistisch te bekijken (Reality), krachtbronnen te benutten (Resources), creatieve mogelijkheden te verkennen (Options) en concrete acties vast te leggen (Way forward).

Zo wordt elke reflectie een stap richting groei, met duidelijke houvast voor de leraar én de coach.

2. Coachingsvaardigheden

Coachingsvaardigheden zijn het fundament van elk krachtig VideoKLuB-gesprek. Ze helpen jou als coach om leerkrachten optimaal te laten reflecteren, leren en uiteindelijk duurzaam hun gedrag te veranderen.

We onderscheiden drie niveaus:

- **Basisvaardigheden**: de onmisbare bouwstenen voor elk gesprek.
- **Bevorderende vaardigheden**: technieken die verdieping en richting geven.
- **Klimaatbevorderende**: gedragingen die bijdragen aan een veilige en constructieve groepssfeer.

In de VideoKLuB ga je als startende coaches voornamelijk de basisvaardigheden inzetten.

Actief luisteren

Actief luisteren betekent dat je niet enkel hoort wat iemand zegt, maar ook laat merken dat je werkelijk probeert te begrijpen.

- Eigen lichaamstaal: toon met oogcontact, knikken en een open houding dat je betrokken bent.
- Echt luisteren: wees aanwezig in het gesprek, laat je niet afleiden door je eigen gedachten of door wat je straks wil zeggen.
- Bewust kijken: observeer ook non-verbale signalen, zoals spanning, enthousiasme of twijfel.
- Geen oordeel: luister zonder meteen te evalueren of oplossingen te bedenken.
- Balans coach–coachee: zorg dat de coachee voldoende spreektijd krijgt, jij faciliteert vooral.
- Toelaten en ruimte geven: laat stiltes bestaan; vaak komt

Waarderen en positief bekrachtigen

Door waardering en erkenning voelen leerkrachten zich gezien en gesterkt om verder te groeien.

- Onmiddellijk: geef waardering tijdens of kort na de inbreng.
- Frequent: waardeer geregeld kleine stappen vooruit, niet enkel eindresultaten.
- Concreet: benoem specifiek wat je waardeert ("Je geeft je leerlingen veel ruimte om zelf oplossingen te bedenken" i.p.v. "Goed gedaan").

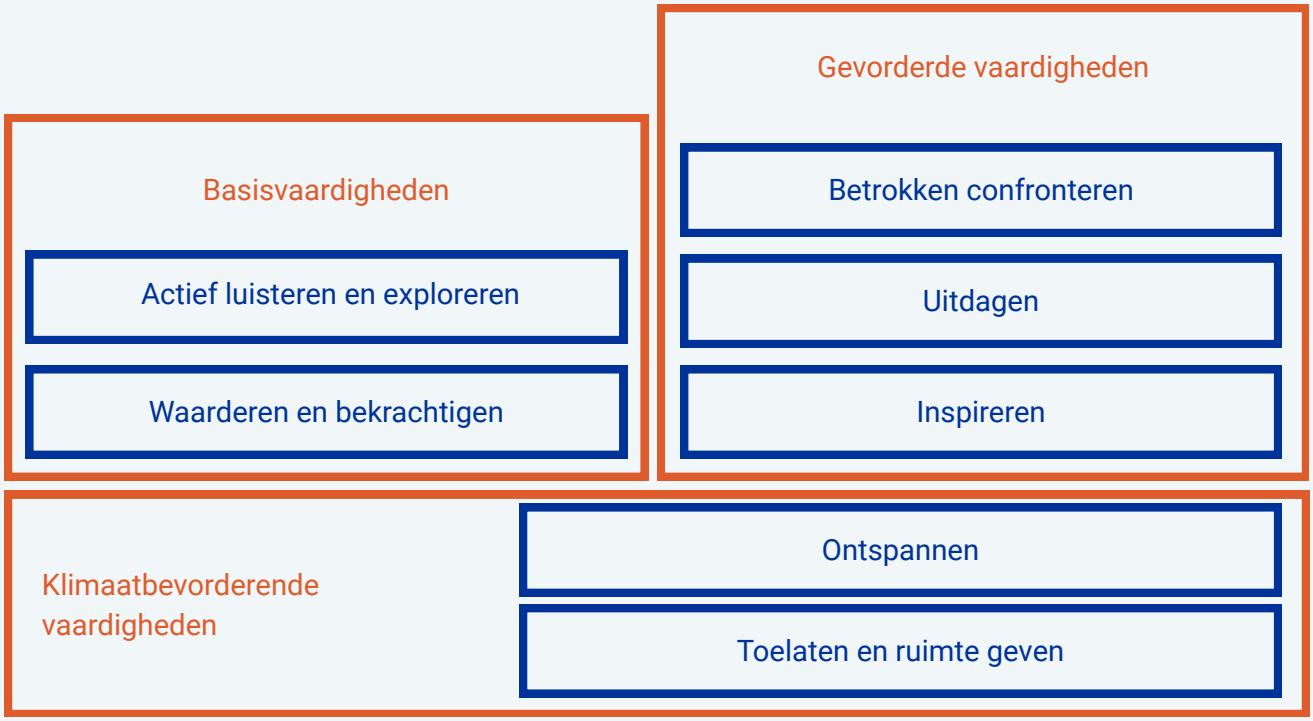

Exploreren
Exploreren betekent samen dieper ingaan op een situatie om tot nieuwe inzichten te komen.

- Verkennen: vraag door naar context en achterliggende gedachten.
- Verdiepen: ga voorbij de eerste antwoorden en onderzoek wat er écht speelt.
- Herformuleren: leg in eigen woorden terug wat de coachee zegt om helderheid te scheppen.
- Open vragen stellen: gebruik vragen die uitnodigen tot nadenken ("Wat zou er veranderen als…?" i.p.v. "Vind je dit beter?").

Deze vaardigheden lijken eenvoudig, maar zijn vaak het moeilijkst om consequent toe te passen. Ze vormen de kern van professionele dialoog: de coachee voelt zich serieus genomen, krijgt ruimte om zelf te denken en ervaart positieve bekrachtiging die stimuleert om nieuwe stappen te zetten.

Wanneer deze basis stevig staat, kan je als coach ook makkelijker de bevorderende en klimaatbevorderende vaardigheden inzetten om gesprekken rijker en effectiever te maken.

3. Perspectieven

Een kernprincipe binnen de VideoKLuB is dat we niet zomaar kijken naar een fragment, maar dat we kijken met een leervraag en doorheen een bepaald perspectief. Dat helpt om gericht te observeren, interpretaties te onderscheiden van feiten en nieuwe invalshoeken te ontdekken.

Door gebruik te maken van verschillende perspectieven verruimen we onze blik: we leren ons eigen handelen beter begrijpen, zien wat er goed werkt en krijgen handvaten om onze klaspraktijk verder te versterken.

Vijf mogelijke perspectieven:

- **"Ik zie wat ik zie"**
  - Focus: feiten en waarnemingen
  - Kern: onderscheid maken tussen wat je concreet ziet (waarneembaar gedrag, woorden, interacties) en hoe je dit interpreteert.
  - Voorbeeld: "*De leerkracht stelt drie vragen achter elkaar zonder te wachten op antwoord*" (feit) versus "*De leerlingen raken in de war*" (interpretatie).
- **Onderzoekende leerkracht**
  - Focus: koppeling praktijk ↔ theorie
  - Kern: theoretische kaders en onderzoeksinzichten verbinden met de eigen lespraktijk.
  - Voorbeeld: "*Het differentiëren via keuzetaken sluit aan bij het model van binnenklasdifferentiatie van Struyven*."
- **Lerende**
  - Focus: de leerling centraal
  - Kern: observeren vanuit het perspectief van de lerende: wat ervaren leerlingen, hoe leren ze, waar haken ze af of bloeien ze open?
  - Voorbeeld: "*Als leerling zou ik moeite hebben om de instructie te volgen omdat er veel begrippen tegelijk worden gebruikt*."
- **Kritische vriend**
  - Focus: verdieping en doorvragen
  - Kern: constructief kritisch kijken om dieperliggende aannames, routines of gewoonten zichtbaar te maken.
  - Voorbeeld: "*Wat maakt dat je vooral vragen stelt aan dezelfde groep leerlingen?*"
- **Focus op succes**
  - Focus: sterktes en talenten
  - Kern: zichtbaar maken van succesfactoren, talenten en sterke momenten die vaak vanzelfsprekend lijken maar cruciaal zijn om te behouden en verder te versterken.
  - Voorbeeld: "*Je creëerde veel rust door je duidelijke startsignaal, dat zorgde dat alle leerlingen meteen mee waren*."

Waarom werken met perspectieven?

- Ze zorgen voor structuur in de observatie: je kijkt niet 'zomaar', maar gefocust.
- Ze stimuleren diversiteit van inzichten: verschillende brillen brengen nieuwe invalshoeken naar boven.
- Ze bevorderen veiligheid: door eerst te starten met feiten en successen, wordt kritiek constructiever en minder persoonlijk.
- Ze dragen bij aan professionele groei: door te schakelen tussen perspectieven ontstaat een rijker beeld van de lespraktijk.

In de VideoKLuB kan de coach deze perspectieven bewust inzetten: soms kies je er één uit om te verdiepen, soms laat je verschillende deelnemers vanuit een ander perspectief reflecteren. Zo creëer je een gevarieerd en leerrijk gesprek.

Wat leg je op tafel tijdens een sessie?

Tijdens een VideoKLuB-sessie is het waardevol om letterlijk iets op tafel te leggen: materialen, visuele hulpmiddelen en kaders die het gesprek richting, focus en diepgang geven.

Ze helpen leerkrachten om met eenzelfde bril te kijken, in gedeelde taal te praten, en samen betekenis te geven aan wat ze in de beelden zien.

Door het werken met tastbare of zichtbare materialen creëer je een gedeelde focus. Iedereen kijkt naar hetzelfde beeld, gebruikt dezelfde begrippen en voelt zich mede-eigenaar van het leerproces. Zo ontstaat een klimaat van samen onderzoeken en leren.

- **De GRROW-cyclus**

Print de GRROW-cyclus en leg deze op tafel. De cyclus is een praktisch hulpmiddel om gesprekken te begeleiden. Eventueel kan je het document met inspirerende vragen bij iedere stap van de GRROW ook op tafel leggen.

- **Leervragen en focus**

Zet de leervragen, thema's of focuspunten van de sessie letterlijk in beeld. Bijvoorbeeld op een flap-over, whiteboard of digitaal scherm. Wanneer de leervragen zichtbaar blijven, helpt dat om de focus te bewaken: het gesprek blijft gericht op wat er geleerd wil worden, niet op algemene observaties.

- **Relevante kaders/theorieën**

Gebruik theoretische of didactische kaders die het gesprek kunnen ondersteunen. Leg bijvoorbeeld afdrukken van modellen of visuele schema's neer op tafel die aansluiten bij het schoolthema.
Druk kaders af op A3-formaat en leg ze in het midden van de tafel.

- Gebruik kleuren of pictogrammen om fases, principes of observatiepunten zichtbaar te maken.
- Verwijs actief naar deze kaders tijdens de reflectie: "*Hoe zien we dit principe terug in het fragment?*"
- Laat deelnemers koppelen tussen hun observaties en deze kaders: zo verbind je theorie met praktijk.

- **De kijkwijzer**

Een kijkwijzer is een concreet observatie-instrument dat richting geeft aan het kijken naar videobeelden. Het helpt om de aandacht te richten op datgene wat centraal staat in de leervraag of het schoolthema.

DEEL 3:
De VideoKLuB-cyclus

Kick-off

De kick-off vormt het begin van de VideoKLuB-reis.

Een goed georganiseerde kick-off legt de basis voor vertrouwen, draagvlak en eigenaarschap. Als coach creëer jij hier de eerste ervaring met videoreflectie. De toon die je nu zet, open, waarderend en veilig, bepaalt hoe de rest van het traject zal aanvoelen.

Tijdens de kick-off help je het team om:

1. Het waarom te begrijpen: waarom starten we met videocoaching? Wat willen we als school leren of versterken?
2. De gezamenlijke ambitie te benoemen: waar willen we bijvoorbeeld in juni samen staan?
3. Een veilig vertrekpunt te creëren: iedereen moet zich gehoord en gerespecteerd voelen.
4. Verwachtingen te verhelderen: wat houdt deelname concreet in? Hoeveel tijd vraagt het? Wat mag je verwachten van de VideoKLuB-coach?

Een geslaagde kick-off zorgt ervoor dat leerkrachten niet enkel begrijpen wat ze gaan doen, maar ook waarom dat betekenisvol is.

Draagvlak creëren en de context verduidelijken

Start met het verhaal van de school:
- Waarom kiest de school op dit moment voor videoreflectie?
- Welke noden liggen eraan ten grondslag?
- Hoe past het in het bredere professionaliseringsbeleid of schoolplan?

Gebruik voorbeelden of data (zoals leerlingresultaten, observaties of teamreflecties) om te tonen dat dit project antwoord geeft op een reële behoefte. Laat zien dat de VideoKLuB niet 'nog een extra project' is, maar een manier om beter te worden in wat al belangrijk is.

Doelen en verwachtingen fomuleren

Betrek het team bij het formuleren van gemeenschappelijke doelen.

Bevraag:
- Wat willen jullie uit dit traject halen?
- Waar willen jullie beter in worden?
- Wat hopen jullie dat dit jullie leerlingen oplevert?

Maak ook praktisch duidelijk wat deelname inhoudt:
- hoeveel sessies er gepland zijn,
- hoe lang ze duren,
- hoe het filmen en delen van beelden verloopt (via IRIS Connect),
- welke rol jij als coach opneemt,
- en dat deelname vrijwillig is, binnen een veilige context.

Het belang van een veilig videoklimaat benadrukken

Gebruik de PIKALL-afspraken als houvast en leg uit waarom deze principes cruciaal zijn: ze maken videoreflectie tot een veilig en waarderend leerproces, geen beoordeling.
Geef eigen voorbeelden of ervaringen, dat maakt het menselijk en herkenbaar. Laat zien dat kwetsbaarheid oké is en dat groei start bij vertrouwen.

Op de volgende bladzijde wordt in 10 punten beschreven wat je aan bod laat komen tijdens de kick-off. In bijlage kan je een voorbeeldpresentatie terugvinden.

Context en doel delen

Draagvlak creëren en verwachtingen helder maken. Zorg dat het helder is waarom jullie aan de slag willen gaan met videoreflectie en wat jullie willen bereiken.

Deel informatie over de reeds gemaakte stappen en betrokkenen.

Veilig videoklimaat benadrukken

Benadruk dat vertrouwen, vrijwilligheid en veiligheid centraal staan.

Geef aan dat leerkrachten eigenaar blijven van hun beelden en zelf bepalen wat ze delen.

Schoolbrede urgentie

Bespreek de schoolbrede urgentie die met het project wordt aangepakt.

Maak afspraken over wat er relevant is om te filmen en begin klein en haalbaar.

Doelen en verwachtingen bespreken

Bespreek wat jullie uit het project willen halen, waarom jullie hiermee aan de slag gaan en waar je in juni samen wil staan.

Persoonlijke ervaring delen

Deel je eigen ervaring met videoreflectie. Het kan motiverend zijn voor leerkrachten om te zien dat je als coach jezelf ook eens hebt opgenomen.

Kijkwijzer delen

Breng de kijkwijzer binnen die jullie met het beleidsteam hebben ontwikkeld op basis van de verworven kennisbasis. Bespreek de kijkwijzer met de leerkrachten en versterk de kijkwijzer op basis van hun input. De kijkwijzer helpt om de focus van de opname te bepalen.

Verwachtingen afstemmen

Bespreek de verwachtingen van iedereen die aanwezig is in de VideoKLuB zodat je deze kan afstemmen op elkaar.

Waarom helder maken

Leg uit waarom je aan de slag gaat met videocoaching: samen specifieke uitdagingen vastleggen, gezamenlijk ontwerpen voor de klaspraktijk en elkaar versterken.

Koppel dit aan de schoolnoden en laat collega's hun eigen motivatie delen.

Criteria voor opname bespreken

Stel samen criteria voor de opname, bijvoorbeeld voor effectieve feedback:

- Waar wordt expliciet feedback gegeven?
- Hoe reageren leerlingen op feedback?

Zet de kijkwijzer in.

Afspraken maken

- Bespreek praktische afspraken: wanneer, wat en hoe opnemen?
- Leg uit hoe beelden gedeeld worden (via IRIS Connect, beveiligde omgeving).
- Maak afspraken over de soort fragmenten die gefilmd worden.
- Maak afspraken over de frequentie van bijeenkomsten en de voorbereiding.
- Bespreek de verschillende rollen en verantwoordelijkheden.

Beelden maken en delen

Om de kracht van videoreflectie ten volle te benutten, is een goede voorbereiding essentieel. Tijdens de voorbereiding ligt de focus op het verzamelen van betekenisvolle beelden en het selecteren van fragmenten die de basis vormen voor een gezamenlijke reflectie. Hieronder vind je een overzicht van de te nemen stappen.

Stap 1: beelden maken

Wanneer je een opname maakt, is het belangrijk om steeds het doel van de reflectie in gedachten te houden. Filmen is geen doel op zich, maar een middel om inzicht te krijgen in wat er écht gebeurt in de klas. Door vooraf te bepalen waar je op wil letten, geef je richting aan wat je filmt en maak je het terugkijken veel waardevoller.

Stap 2: sleutelmoment selecteren

Na het maken van de beelden is het tijd om een fragment te kiezen dat de kern van jouw lespraktijk raakt.

Het selecteren van het juiste fragment is een belangrijk onderdeel van het reflectieproces: het helpt je om met focus te kijken en om betekenisvolle inzichten te delen met je VideoKLuB.

- **Bekijk je eigen opname**: neem de tijd om je les terug te kijken en bepaal welk moment je wilt delen met de groep. Dit helpt je om bewuster te reflecteren en een bijdrage te leveren aan het gemeenschappelijke doel.
- **Kies een betekenisvol fragment**: selecteer een sleutelmoment dat herkenbaar en relevant is. Idealiter duurt het fragment tussen de 2 min. 30 sec. en 5 minuten. Gebruik de knipfunctie op de IRIS Connect site om het fragment klaar te maken voor de sessie.
- **Reflecteer op je keuze**: voor een gestructureerde voorbereiding denk je na over de volgende vragen:
  - Waarom heb ik dit fragment gekozen?
  - Welke leervraag heb ik bij dit fragment?
  - Wat wil ik delen, en hoe draagt dit bij aan ons gemeenschappelijke doel?
  - Wat zie ik gebeuren in het fragment?
  - Welke interactie viel mij op?

Stap 3: leervraag formuleren

Wanneer leerkrachten een fragment binnenbrengen in de VideoKLuB, is het cruciaal dat zij dit fragment koppelen aan een sterke leervraag. Zo wordt het fragment niet enkel een observatie, maar een gericht middel om te leren en te groeien.

De leervraag vertrekt steeds vanuit de gekozen schoolbrede focus (bv. groeigerichte feedback, hoge verwachtingen, doelgericht differentiëren, taalgerichte klaspraktijk, …). Dit zorgt ervoor dat er tijdens de VideoKLuB-samenkomsten een duidelijke rode draad loopt in de verschillende fragmenten en gesprekken.

SMART-formulering van een leervraag

Een leervraag wordt krachtiger wanneer ze SMART is. Hieronder lichten we elk onderdeel concreet toe, met vragen die richting geven:

- **S**pecifiek: is de leervraag duidelijk en concreet beschreven?

Vermijd vage formuleringen zoals "*Hoe kan ik beter differentiëren*?". Maak de vraag scherp: "*Hoe kan ik mijn instructie aanpassen zodat ook de sterkere leerlingen voldoende uitdaging krijgen tijdens de rekenles*?"

- **M**eetbaar: kunnen we nagaan of er vooruitgang wordt geboekt?

Denk aan observeerbaar gedrag of resultaten. Bijvoorbeeld: "*Hoe kan ik zien dat mijn leerlingen actiever reageren op mijn feedback*?"

- **A**cceptabel: is er voldoende draagvlak en motivatie om met deze vraag aan de slag te gaan?

De leervraag moet aansluiten bij de intrinsieke drive van de leraar én passen binnen de afgesproken focus van de school. Als een leervraag niet leeft, zal ze weinig effect hebben.

- **R**ealistisch: is de leervraag haalbaar in de praktijk en binnen de beschikbare tijd?

Kies voor een afgebakende vraag die binnen de context van de eigen klas haalbaar is. Bijvoorbeeld: "*Hoe kan ik mijn vragen tijdens de nabespreking zo stellen dat alle leerlingen actief deelnemen*?" in plaats van "*Hoe kan ik mijn volledige lesaanpak verbeteren*?"

- **T**ijdsgebonden: wanneer willen we zicht hebben op de eerste effecten?

Door een tijdskader te koppelen, blijft de leervraag concreet. Bijvoorbeeld: "*Welke werkvormen kan ik de komende twee weken inzetten om mijn leerlingen zelfstandiger te laten werken*?"

Rol van de VideoKLuB-coach

Als VideoKLuB-coach vraag je leerkrachten om hun fragment én bijbehorende leervraag vooraf met jou te delen. Zo kan jij je goed voorbereiden:

- in kaart brengen welke leervragen er leven,
- nagaan welke vragen aan elkaar verwant zijn en eventueel gebundeld kunnen worden,
- passende theoretische kaders en concepten koppelen aan de leervragen,
- bepalen welke vragen prioriteit krijgen in de samenkomst.

Op die manier wordt de VideoKLuB-sessie niet enkel een verzameling losse fragmenten, maar een gestructureerd leerproces dat zowel individueel als collectief rendement oplevert.

Veilig klimaat van bij de start

Wanneer collega's voor het eerst videobeelden uit hun klaspraktijk delen, is het belangrijk om een veilig en constructief klimaat te creëren. Er is geen uniforme aanpak, maar onderstaande suggesties bieden houvast. Ze zijn gebundeld per domein om overzicht te bewaren.

Start met een waarderende en veilige basis

- **Leading by example**: stel jezelf kwetsbaar op als coach en deel een fragment uit je eigen lespraktijk. Reflecteer openlijk op je beelden, inclusief je leervraag, twijfels en hindernissen. Zo verlaag je de drempel en creëer je een cultuur van gedeelde verantwoordelijkheid.

- **Begin klein**: kies een focus die iedereen als veilig beschouwt, zoals routines of leerlingreacties. Vermijd analyses over de persoonlijke stijl van de leerkracht.

- **Focus op successen**: start met positieve observaties en successen. Gebruik een waarderende kijkwijzer en benadruk wat goed werkt in de klaspraktijk. Dit versterkt het vertrouwen van collega's en motiveert hen om samen verder te bouwen. Opgelet! Geef niet de opdracht goede praktijken te gaan opnemen. De focus op succes ligt pas bij het selecteren, identificeren en analyseren van fragmenten. De druk om een goede praktijk op te nemen kan net de drempel verhogen voor je collega's.

Bied structuur, voorspelbaarheid en controle

- **Maak afspraken**: zorg voor een helder kader tijdens de kick-offsessie. Spreek af dat videobeelden dienen als leermiddel en dat de leerkracht altijd bepaalt welk fragment gedeeld wordt. Feedback moet constructief en groeigericht zijn.

- **Werk met korte, doelgerichte fragmenten**: vraag collega's om specifieke momenten te selecteren, zoals de start van een les of een interactie met een groep leerlingen. Korte fragmenten zijn minder confronterend en makkelijker te analyseren.

- **Geef collega's controle**: laat hen hun eigen observatievragen bepalen en pols waar ze nieuwsgierig naar zijn. Wanneer voelen ze zich tevreden aan het einde van de sessie?

Durf te differentiëren

- **Individuele reflectie als startpunt**: als je merkt dat collega's heel onzeker zijn om hun beelden in groep te tonen kan het helpen om te starten met een één-op-één gesprek voordat beelden in teamverband worden besproken. Zo bouwt de collega vertrouwen op en kun je samen relevante leervragen formuleren.

- **Werk in kleine groepen**: laat duo's elkaars beelden bekijken en reflecteren volgens een gestructureerde aanpak. Dit maakt het proces laagdrempeliger en meer gericht.

Creëer collectieve betrokkenheid

- **Gezamenlijke start**: bekijk tijdens de eerste sessie alle fragmenten en leervragen in het team. Dit creëert een breed overzicht van praktijken en uitdagingen, en helpt om gemeenschappelijke doelen en urgenties te formuleren.

- **Cluster vragen**: de coach kan de leervragen per domein clusteren en prioriteiten stellen. Vervolgens kan de groep samen bepalen welke fragmenten dieper geanalyseerd worden.

- **Detecteer gemeenschappelijke en verschillende ingrediënten in de leervragen**: dit levert een scan op van de verschillende klaspraktijken en de gemeenschappelijke urgentie betekenis geven.

Samen naar beelden kijken

De sessie verloopt volgens de GRROW-structuur. Tijdens elke sessie komen alle leerkrachten aan bod met hun videomateriaal én nemen ze de rol op van kritische peer om te leren van collega's. Het doel is samen te leren, een gezamenlijk ontwerp te versterken en goede praktijken te borgen.

Stap 1: GOAL: focus op het leerdoel

Doel: Introduceer de fragmenten en stel het leerdoel scherp.

- Leerkracht (coachee):
  - Introduceer je videofragment en leervraag.
  - Beantwoord vragen zoals:
    - Waarom koos ik dit fragment?
    - Hoe draagt dit fragment bij aan mijn leerproces?
    - Wat wil ik zeker bespreken?
    - Wanneer ben ik tevreden over deze sessie?

- VideoKLuB-coach:
  - Bewaak dat het gesprek niet afdwaalt naar algemene realiteit.
  - Herhaal en scherp het gemeenschappelijke doel aan.
  - Noteer leervragen zichtbaar en plan samen welke fragmenten in de diepte worden besproken.

Stap 2: REALITY: realiteit analyseren

Doel: Analyseer het fragment objectief en verbind met de leervraag.

- Leerkracht (coachee):
  - Kader de context van het fragment (situatie, lesdoel, specifieke context).
  - Bekijk het fragment opnieuw met focus op de leervraag.
  - Analyseer: Wat zie ik gebeuren? Hoe verhoudt dit zich tot mijn leervraag?

- Samen:
  - Beoordeel de context: is alles helder?
  - Bekijk het fragment vanuit verschillende perspectieven (bijv. leerling, onderzoeker, etc).
  - Stel open vragen zoals:
    - Wat valt je op?
    - Wat gebeurt er hier volgens jou?
    - Hoe kan dit moment begrepen worden?

- VideoKLuB-coach:
  - Stimuleer actief luisteren en het ontdekken van meerdere perspectieven.
  - Vermijd dat collega's elkaar advies en tips geven.
  - Zorg dat collega's in de huid kruipen van de collega en vragen stellen vanuit deze blik.
  - Leg voldoende de focus op het leren en handelen van de leerling

Stap 3: RESOURCES: inzichten en krachtbronnen

Doel: Herken en benoem sterktes en krachtbronnen.

- Samen:
  - Wat werkt goed in het fragment?
  - Welke sterktes (intern/extern) zien we?
  - Welke inzichten of relevante evidence kunnen we meenemen?
- VideoKLuB-coach:
  - Leg de focus eerst op groei en sterktes voordat je alternatieven ontwikkelt.
  - Verbind met evidence en beschikbare schoolkaders.

Stap 4: OPTIONS: alternatieven en ontwerp

Doel: Verken haalbare alternatieven en ontwikkel een plan.

- Samen:
  - Welke nieuwe ideeën of opties zien we?
  - Welke zijn haalbaar en waardevol?
  - Hoe kunnen we deze koppelen aan evidence of schoolafspraken?

- Leerkracht (coachee):
  - Welke alternatieven spreken mij aan?
  - Welke keuze voelt veilig, haalbaar of relevant?

- VideoKLuB-coach:
  - Zorg dat de coachee steeds eerst zelf inzichten deelt voordat er cadeautjes door collega's worden uitgedeeld.
  - Bewaak dat alternatieven concreet en uitvoerbaar zijn.
  - Stimuleer dat de coachee de voor en nadelen voldoende afweegt van voorstellen die door anderen worden binnengebracht
  - Gebruik de kennisbasis van het team als krachtbron.

Stap 5: WILL/WAY FORWARD: acties en borging

Doel: Formuleer concrete acties en borging.

- Leerkracht (coachee):
  - Welke stap zet ik in mijn klaspraktijk?
  - Hoe hou ik mezelf verantwoordelijk?

- Samen:
  - Wat nemen we als groep mee voor het gezamenlijke herontwerp?
  - Welke ingrediënten willen we verder onderzoeken?

- VideoKLuB-coach:
  - Zorg voor een reflectieve afronding:
    - Is het helder wat we gaan doen?
    - Hoe borgen we de inzichten?
  - Zorg voor opvolging van de geformuleerde 'way forward'.
  - Maak afspraken voor de volgende sessie (bijv. voorbereiding, opnames).

Samen ontwerpen

Bij de ontwerpfase integreer je evidence-informed inzichten en ontwerp je concrete acties om de gezamenlijke klaspraktijk te versterken. Je gaat herontwerpen op basis van nieuwe inzichten.

Evidence aanreiken

- **Deel toegankelijke evidence:** breng evidence over het gekozen thema naar voren, zodat het voor iedereen begrijpelijk is. Dit kan via praktijkfiches, infographics, kennisclips of korte wetenschappelijke artikelen. Gebruik de kennisbasis die ontwikkeld is binnen het project.
- **Verbind de evidence met de gestelde vragen**: zorg ervoor dat de gedeelde informatie aansluit bij de leervragen van de leerkrachten. Dit maakt de verbinding tussen theorie en praktijk duidelijker.
- **Bouw de sessie op aan de hand van de leervragen**: gebruik de leervragen als leidraad voor de sessie en structuren de sessie rondom deze vragen.

Gericht beelden bekijken

- **Fragmenten bekijken met een gerichte kijkwijzer**: laat de leerkrachten opnieuw naar de videofragmenten kijken met een specifieke focus:
- **Hoe kunnen we de nieuwe inzichten toepassen op de situaties in de fragmenten?**
- **Wat hebben we nodig om de stap van inzicht naar praktijk te zetten?**
- **Nieuwe inzichten toepassen op specifieke situaties**: help de leerkrachten om te reflecteren op hoe ze de theorie kunnen toepassen op hun eigen lespraktijk.

Gezamenlijk ontwerpen

- **Herontwerp van de klaspraktijk**: Werk samen met het team aan een herontwerp voor de klaspraktijk. Maak dit concreet door duidelijk te omschrijven wat de acties zijn.
- **Wat gaan we doen?** (Actie)
- **Waarom doen we dit?** (Evidence)
- **Hoe passen we dit toe in onze les?** Wat moet er nog ontwikkeld worden om de implementatie mogelijk te maken?
- **Stimuleren van samenwerking en gezamenlijke creatie**: zorg dat het proces van ontwerpen gezamenlijk gebeurt, zodat iedereen zich betrokken voelt bij de verandering.

Actieplan opstellen

Formuleer kleine, haalbare stappen (SMART):

- **Specifiek**: bepaal concrete acties, bijvoorbeeld: "*We passen in elke les taakgerichte feedback toe.*"
- **Meetbaar**: leg vast hoe je succes meet, bijvoorbeeld: "*We filmen dit proces volgende week opnieuw en evalueren dit.*"
- **Acceptabel** voor iedereen
- **Realistisch**
- **Tijdsgebonden**

- **Praktische ondersteuning**: bepaal wie welke hulp nodig heeft van wie. Dit zorgt voor verantwoordelijkheid en duidelijke afstemming binnen het team.
- **Focus op de integratie van brede basiszorg en verhoogde zorg**: zorg ervoor dat de gezamenlijke actie ook aandacht heeft voor de bredere onderwijsdoelen zoals inclusie en differentiatie. Benoem het belang van het creëren van een krachtige leeromgeving voor alle leerlingen.

Tip: zorg ervoor dat het ontwerp concrete, haalbare stappen bevat en dat het niet alleen gaat over de inhoud van de les, maar ook over de bredere context van de school en de zorgbehoeften van de leerlingen. Betrek iedereen actief bij het proces van gezamenlijk ontwerpen en versterken.

Herontwerp toepassen in de praktijk

Praktijkexperiment

- **Test de nieuwe aanpak in de klas**: leerkrachten passen de nieuwe benadering toe in hun dagelijkse praktijk.
- **Specifieke reflectie**: vraag de leerkrachten om gericht te reflecteren op hun ervaringen met de nieuwe aanpak:
- **Wat lukt goed?**: welke aspecten van de nieuwe aanpak waren effectief en werden goed ontvangen door de leerlingen?
- **Welke uitdagingen kwamen we tegen?**: wat werkte minder goed? Waren er obstakels in de implementatie die opgelost moeten worden?
- **Welke leervragen detecteren we nog?**: welke vragen blijven openstaan? Zijn er onduidelijkheden over de nieuwe aanpak die verdere aandacht nodig hebben?

Beelden opnemen

- **Maak opnieuw korte video-opnames**: leerkrachten filmen opnieuw fragmenten van hun lessen, met de nadruk op het focuspunt dat tijdens de vorige sessie is vastgesteld.
- **Zelfde stappen als bij de eerste opname**: herhaal de processtappen van de eerste opname (denk aan de GRROW-structuur) om de nieuwe aanpak te observeren en de voortgang te volgen.

Ervaringen verzamelen

- **Vraag leerkrachten om notities of feedback**: laat leerkrachten hun ervaringen en observaties vastleggen.
- **Leervragen formuleren**: moedig leerkrachten aan om nieuwe leervragen te formuleren die gericht zijn op de aanpassingen die nodig zijn om het gezamenlijke ontwerp verder te versterken, en dit over verschillende klaspraktijken heen.
- **Focus op versterking van collectief ontwerp**: stimuleer leerkrachten om te kijken naar hoe de nieuwe aanpak over de verschillende klaspraktijken heen kan worden geoptimaliseerd, zodat het gezamenlijke ontwerp effectief in verschillende contexten wordt toegepast.

Tip: Zorg ervoor dat de leerkrachten zich gesteund voelen in hun praktijkexperiment en moedig ze aan om open te zijn over wat goed werkt en wat niet. Dit is een leerproces voor iedereen, en het delen van ervaringen helpt om gezamenlijk sterker te worden. Het is belangrijk om ruimte te geven voor dialoog over de knelpunten en te zorgen voor een veilige omgeving waarin feedback constructief wordt gedeeld.

Gezamenlijke reflectie op nieuwe beelden

- **Bekijk opnieuw de opnames met het team: Het team kijkt samen naar de video-opnames van de lespraktijken.**
  - Stel gerichte reflectievragen: Gebruik de GRROW-structuur (Goal, Reality, Options, Will, Reflectie) als gesprekssructuur:
    - Wat zien we nu anders in de klaspraktijk?: Hoe heeft de toepassing van de nieuwe aanpak de klaspraktijk veranderd?
    - Hoe sluit dit aan bij de evidence die we hebben gebruikt?: In hoeverre komt de geobserveerde praktijk overeen met de evidence die ter ondersteuning is aangereikt?
    - Wat hebben de leerlingen geleerd of ervaren?: Wat zijn de effecten van de veranderingen op het leren en de ervaring van de leerlingen? Welke verbeteringen zijn merkbaar?

Succes vieren

- **Maak groei zichtbaar**: toon de vooruitgang door verbeterde praktijken aan de hand van de voor- en na-video's.
- **Laat teamleden successen delen**: vraag collega's om hun ervaringen te delen:
  - "*Welke concrete stappen hebben ons verder geholpen*?" Dit helpt om successen te erkennen en benadrukt de kracht van gezamenlijke inspanningen.

Borgen van inzichten

- Bundel successen in een 'good practices'-overzicht: Verzamel de successen en inzichten die tijdens de implementatie zijn opgedaan in een overzicht van goede praktijken.

Tip: Maak een digitale bibliotheek met voorbeelden van herontworpen praktijken, de bijhorende evidence, en sjablonen die kunnen worden gedeeld met het volledige team. Dit biedt een duurzame bron van inspiratie voor het gehele team en zorgt voor zichtbaarheid van de geleerde lessen.

Streven naar continue verbetering

- **Bespreek de openstaande vragen**: welke vragen zijn er nog onopgelost? Zijn er gebieden die verder onderzocht moeten worden?
- **Wat willen we verder verdiepen of aanpassen?**: identificeer onderdelen van de aanpak die verder geoptimaliseerd kunnen worden.
- **Stel nieuwe doelen of focuspunten vast voor de volgende cyclus**: bepaal welke nieuwe doelen of focuspunten nodig zijn voor de volgende iteratie van het herontwerpen en verbeteren van de praktijk.

Tip: Het is belangrijk om de cyclus van reflectie en verbetering continu te herhalen. Vier successen om de motivatie hoog te houden, maar blijf kritisch naar de praktijk kijken en zoek altijd naar nieuwe manieren om te verbeteren. Dit iteratieve proces zorgt ervoor dat het herontwerp niet alleen effectief is op korte termijn, maar ook duurzaam kan worden ingebed in de klaspraktijk.

- **Focus op versterking van collectief ontwerp**: stimuleer leerkrachten om te kijken naar hoe de nieuwe aanpak over de verschillende klaspraktijken heen kan worden geoptimaliseerd, zodat het gezamenlijke ontwerp effectief in verschillende contexten wordt toegepast.

Tip: Zorg ervoor dat de leerkrachten zich gesteund voelen in hun praktijkexperiment en moedig ze aan om open te zijn over wat goed werkt en wat niet. Dit is een leerproces voor iedereen, en het delen van ervaringen helpt om gezamenlijk sterker te worden. Het is belangrijk om ruimte te geven voor dialoog over de knelpunten en te zorgen voor een veilige omgeving waarin feedback constructief wordt gedeeld.

Gezamenlijke reflectie op nieuwe beelden

- **Bekijk opnieuw de opnames met het team: Het team kijkt samen naar de video-opnames van de lespraktijken.**
  - Stel gerichte reflectievragen: Gebruik de GRROW-structuur (Goal, Reality, Options, Will, Reflectie) als gesprekssructuur:
    - Wat zien we nu anders in de klaspraktijk?: Hoe heeft de toepassing van de nieuwe aanpak de klaspraktijk veranderd?
    - Hoe sluit dit aan bij de evidence die we hebben gebruikt?: In hoeverre komt de geobserveerde praktijk overeen met de evidence die ter ondersteuning is aangereikt?
    - Wat hebben de leerlingen geleerd of ervaren?: Wat zijn de effecten van de veranderingen op het leren en de ervaring van de leerlingen? Welke verbeteringen zijn merkbaar?

Videocyclus

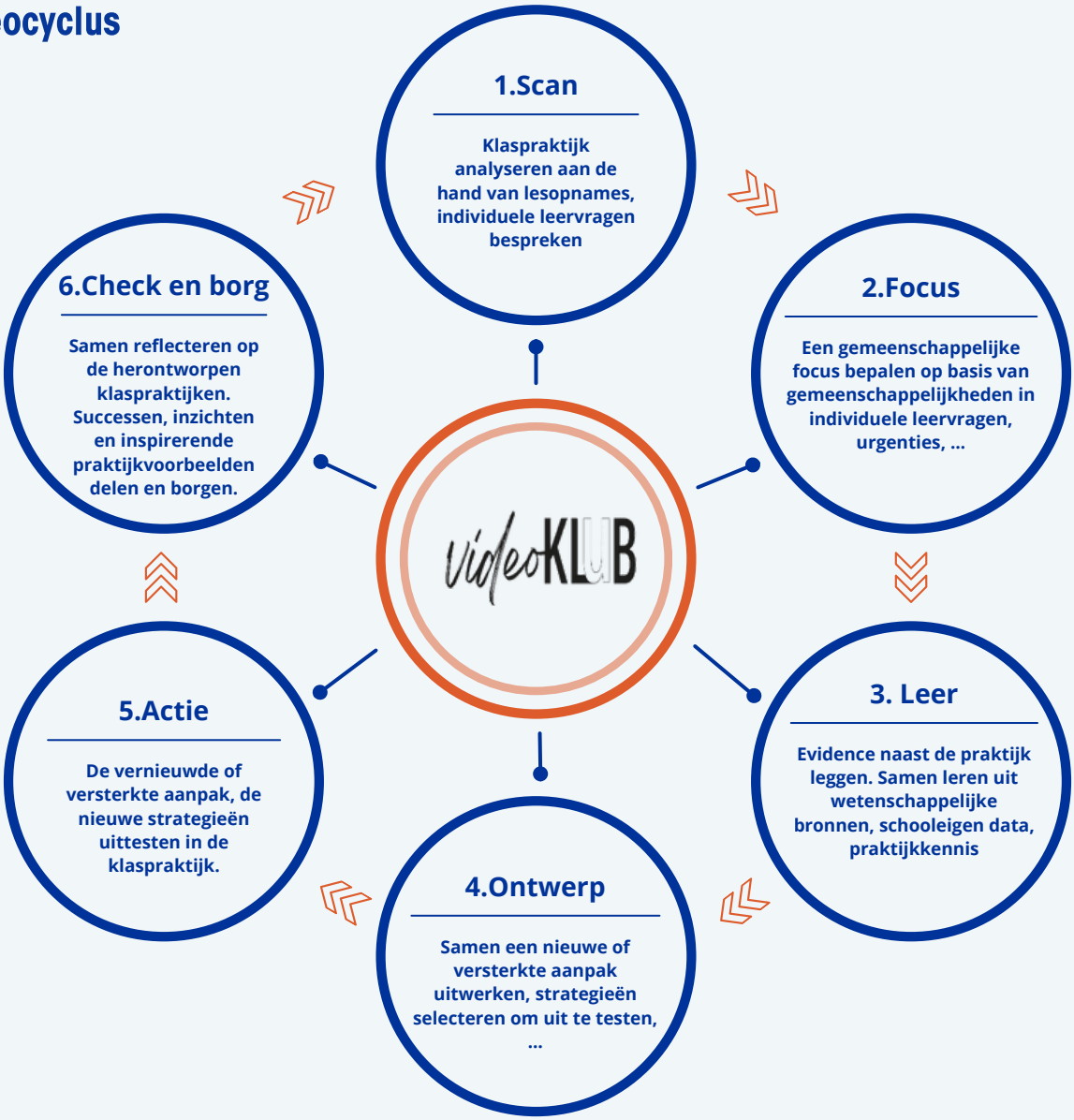

Scan en Focus

- Focus op sterke punten als startpunt: begin met het identificeren van wat al goed werkt in de klaspraktijk. Dit helpt om het vertrouwen te versterken en zorgt voor een positief begin.
- Zorg voor openheid: stimuleer een cultuur van openheid waar alle vragen en zorgen waardevol zijn. Dit bevordert een veilige omgeving voor groei en reflectie.

Leer en Ontwerp

- Maak evidence concreet: vertaal de theorie naar de praktijk door concrete voorbeelden te geven, zoals praktijkfiches, infographics of kennisclips.
- Werk visueel: gebruik visuele hulpmiddelen, zoals het uittekenen van het herontwerp op een flap of digitaal bord. Dit maakt het proces tastbaarder en vergemakkelijkt de gezamenlijke visie.

Actie ondernemen

- Start klein: vraag leerkrachten om één specifiek actiepunt uit te proberen. Dit maakt de implementatie haalbaar en overzichtelijk.
- Bied aan om als coach samen te kijken: wees beschikbaar om leerkrachten te ondersteunen en bij te sturen waar nodig. Dit zorgt voor vertrouwen en helpt om obstakels te overwinnen.

Check en borging

- Creëer trots: deel de successen en verbeteringen met andere teams of de schoolleiding om de voortgang zichtbaar te maken en trots te creëren.
- Laat herontwerpen een cyclisch proces worden: maak het herontwerpen een continu proces van leren, testen en verbeteren. Dit zorgt voor voortdurende groei en aanpassing aan de veranderende behoeften van de klaspraktijk.

Aandachtspunten voor de VideoKLuB-coach

Als coach speel je een sleutelrol in het creëren van een leerrijke en veilige context. Hoe je de sessies begeleidt, bepaalt mee de kwaliteit van de reflectie én het vertrouwen in het proces.

Onderstaande aandachtspunten helpen om de VideoKLuB gestructureerd, ontspannen en doelgericht te laten verlopen.

Creëer een veilige en rustige sfeer

Zorg voor een kalme, storingsvrije omgeving waarin iedereen zich op het gesprek kan concentreren. Een warme ontvangst, duidelijke afspraken en een rustige start zorgen ervoor dat deelnemers zich op hun gemak voelen.

Herhaal de focus

Breng telkens opnieuw de leervraag en het doel onder de aandacht. Zo blijft het gesprek gericht en voorkom je dat het afdwaalt naar losse observaties of persoonlijke meningen. Gebruik de GRROW-structuur als kompas: het helpt om systematisch te reflecteren en om actiegericht af te ronden.

Houd het overzichtelijk

Gebruik visuele hulpmiddelen om de sessie overzichtelijk te houden, zoals post-its, een flap-over of digitale tools (bijv. Padlet of Miro). Ze helpen om ideeën te ordenen, verbanden te leggen en samen tot conclusies te komen. Door zichtbaar te werken, wordt reflectie tastbaar en gedeeld.

Benoem successen en sterktes

Richt aandacht op wat goed gaat. Door sterke momenten en groeisignalen te benoemen, versterk je zelfvertrouwen en stimuleer je openheid.

Een waarderende blik zorgt ervoor dat leerkrachten niet enkel reflecteren op wat beter kan, maar ook leren van wat werkt.

Tijdsplanning

Een video-analyse in groep duurt gemiddeld 15 tot 20 minuten. Plan je sessie zodat er voldoende tijd is om:

- het fragment te bekijken,
- samen te reflecteren,
- en concrete acties te formuleren.

Na afloop van de sessie

Sluit elke sessie af met een korte reflectie, individueel en als groep. Dat helpt om inzichten te verankeren en de volgende stap helder te maken.

- Individueel: Wat neem ik vandaag mee? Wat heb ik geleerd over mijn eigen lespraktijk?
- Groep: Welke kennis of vaardigheden willen we verder ontwikkelen?
- Afspraak: Wat spreken we concreet af voor de volgende sessie?

Vuistregels

- **Laat het beeld de boodschap vertellen**: observeer het beeld breed, kijk zonder oordeel en noteer wat je ziet. Houd rekening met de interpretatie van je collega's.
- **Less is more**: wees selectief en focus op de cruciale momenten in het fragment om overlading te voorkomen.
- **Verbind actie en reactie**: leer gericht kijken naar alle aspecten van de leeromgeving met een focus op de leervragen.
- **Stimuleer een onderzoekende houding**: laat leerkrachten 'bewijzen zoeken' voor hun reflecties. Ga verder dan het buikgevoel en zoek alternatieven in de praktijk.
- **Verbreed de scope**: bestudeer het fragment vanuit verschillende perspectieven, zoals leerlingperspectief, motivatie en achterliggende theorieën.
- **Creëer een veilige omgeving**: zorg voor een veilige sfeer waarin lerenden zich comfortabel voelen om te reflecteren en te groeien.

Referenties

Referenties

Ajayi, L. (2016). How intern teachers use classroom video for self-reflection on teaching. The Educational Forum, 80(1), 79–94. https://doi.org/10.1080/00131725.2015.1102365

Baecher, L., & Kung, S.-C. (2014). Collaborative video inquiry as teacher educator professional development. TESOL Quarterly, 48(4), 820–843.

Clement, J. (2014). Inspirerend coachen: Gericht werken aan groei en resultaat. Lannoo Campus.

Coffey, A. M. (2014). Using video to develop skills in reflection in teacher education students. Journal of Educational Technology Systems, 42(3), 303–324.

Coles, A. (2013). Using video for professional development: The role of the discussion facilitator. Journal of Mathematics Teacher Education, 16(3), 165–184. https://doi.org/10.1007/s10857- 012-9225-0

Consuegra, E., Engels, N., & Willegems, V. (2016). Using video-stimulated recall to investigate teacher awareness of explicit and implicit gendered thoughts on classroom interactions. Teachers and Teaching: Theory and Practice, 22(6), 683–699.

Er, S., Toker, Z., & Yücelyiğit, S. (2022). In-service teachers' opinions about the use of video-based self-reflection for pedagogical development. Journal of Theoretical Educational Sciences, 15(3), 639–660. https://doi.org/10.30831/akukeg.1039752

Filliettaz, L., Garcia, S., & Zogmal, M. (2022). Video-based interaction analysis: A research and training method to understand workplace learning and professional development. In M. Goller, E. Kyndt, S. Paloniemi, & C. Damşa (Eds.), Methods for researching professional learning and development (pp. 419–440). Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-031-08518-5_19

Gibbons, S., & Farley, A. N. (2020). Learning to think like a teacher: Effects of video reflection on preservice teachers' practice and pedagogy. Action in Teacher Education, 42(4), 329–346. https://doi.org/10.1080/01626620.2020.1812131

Hamel, C., & Viau-Guay, A. (2019). Using video to support teachers' reflective practice: A literature review. Cogent Education, 6(1), 1673689. https://doi.org/10.1080/2331186X.2019.1673689

Marsh, B., & Mitchell, N. (2014). The role of video in teacher professional development. Teacher Development, 18(3), 403–417. https://doi.org/10.1080/13664530.2014.938106

Multidisciplinair Instituut Lerarenopleiding. (z.d.). Didactisch materiaal voor de lerarenopleiding [Onderwijsmateriaal]. Vrije Universiteit Brussel.

Pea, Roy, Lindgren, Robb (2008) Video Collaboratories for Research and Education: An Analysis of Collaboration Design Patterns, IEEE Transactions on Learning Technologies 1 (4).

Ramos, J. L., Cattaneo, A. A. P., de Jong, F. P. C. M., & Espadeiro, R. G. (2022). Pedagogical models for the facilitation of teacher professional development via video-supported collaborative learning: A review of the state of the art. Journal of Research on Technology in Education, 54(5), 695–718. https://doi.org/10.1080/15391523.2021.1911720

Referenties

Roth, K. J., Bintz, J., Wickler, N. I. Z., Hvidsten, C., Taylor, J., Beardsley, P. M., Caine, A., & Wilson, C. D. (2017). Design principles for effective video-based professional development. International Journal of STEM Education, 4(1), 31. https://doi.org/10.1186/s40594-017-0091-2

Tripp, T., & Rich, P. (2012). Using video to analyze one's own teaching. British Journal of Educational Technology, 43(4), 678–704. https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2011.01234.x

Van Braak, M., Giroldi, E., Huiskes, M., Diemers, A. D., Veen, M., & van den Berg, P. (2021). A participant perspective on collaborative reflection: Video-stimulated interviews show what residents value and why. Advances in Health Sciences Education, 26, 865–879. https://doi.org/10.1007/s10459-020-10026-7

Van der Linden, S. (2022). Supporting teacher reflection in video-coaching settings. [PhD Thesis - Research UT, graduation UT, University of Twente]. University of Twente. https://doi.org/10.3990/1.9789036554558

Williams, A.T. (2020). Growing student teachers' reflective practice: Explorations of an approach to video-stimulated reflection. Reflective Practice, 21(5), 699–711. https://doi.org/10.1080/14623943.2020.1798917

Williams, G.W. & Nel, B.P., 2023, 'Teachers' professional development shaped through self-reflection using video-stimulated recall', African Journal of Teacher Education and Development 2(1), a21. https://doi.org/10.4102/ajoted.v2i1.21

Bijlages

Mogelijke perspectiefkaarten bij een lesopname

PERSPECTIEF: LERAAR (Iris)

- Op welk moment heb ik duidelijk gemaakt wat ik verwachtte of voor ogen had?
- Op welk moment en hoe liet ik merken dat ik vertrouwen had in het leerpotentieel van de leerlingen?
- Hoe reageerde ik op fouten of onzekerheden?
- Hoe probeerde ik iedereen te betrekken?
- Als ik de les opnieuw zou geven: waar zou ik mijn verwachtingen explicieter, uitdagender of duidelijker maken?

PERSPECTIEF: LEERLING

- Wanneer voelde ik dat ik mocht nadenken, proberen, fouten maken zonder dat dit “stom” was?
- Had ik als leerling het gevoel dat de leraar dacht: “jij kan dit”, ook als het moeilijk was?
- Hoe werden de stappen in het leerproces voor mij duidelijk gemaakt door de leraar?
- Wat hielp om te begrijpen wat ik moest doen of wat van me verwacht werd?
- Hoe wist ik of mijn antwoord goed was?
- Op welk moment voelde ik me méér gemotiveerd en uitgedaagd om mee te werken?

PERSPECTIEF: KRITISCHE VRIEND / COLLEGA

- Hoe maakt leraar Iris duidelijk wat er van de leerlingen verwacht wordt?
- Zie je signalen dat Iris vertrouwen toont in het leerpotentieel van leerlingen?
- Hoe maakt Iris contact met de leerlingen en hoe helpt dat vertrouwen te creëren?
- Welke feedback geeft Iris, en hoe zou die nog meer kunnen bijdragen aan groei?
- Als je één moment moet kiezen dat potentie had om hoge verwachtingen te tonen: welk moment was dat en wat had je concreet anders gedaan?
- Welke andere aanpak zou leerlingen nóg sterker kunnen uitdagen, en waarom?

PERSPECTIEF: ONDERZOEKENDE LERAAR

- Waar en hoe maakt leraar Iris de leerdoelen expliciet voor de leerlingen? Hoe duidelijk is voor hen wat "goed" eruitziet?
- Hoeveel tijd en ruimte krijgen leerlingen om het leerdoel te beheersen? Waar zie je kansen om dit nog beter te ondersteunen?
- Welke vormen van feedback gebruikt Iris, en hoe dragen die bij aan het leerproces van de leerlingen?
- Waar differentieert Iris om in te spelen op de diverse noden? Waar kan dit nog sterker?
- Welke verwachtingen spreekt Iris expliciet of impliciet uit naar leerlingen toe? Hoe reageren ze daarop?
- Hoe zie je dat Iris een positief en veilig leerklimaat bouwt waarin elke leerling kan groeien?

PERSPECTIEF: WAARDERENDE COLLEGA

- Wat waardeer je het meest in hoe leraar Iris met de leerlingen omgaat?
- Hoe draagt haar aanpak bij aan een positieve klasdynamiek of een veilig leerklimaat?
- Hoe draagt haar aanpak bij aan een positieve leerhouding of een gevoel van competentie bij leerlingen?
- Wat kan leraar Iris volgens jou verder versterken door te bouwen op wat al goed gaat?
- Welke kleine successen zou jij in de verf zetten of samen willen vieren?
- Wat inspireert jou persoonlijk in dit fragment voor je eigen lespraktijk?

Mogelijke presentatie kick-off

CHECK-IN

Hoe goed kan jij kijken?

Tel hoe vaak de spelers in het wit de bal naar elkaar passen.

Check-in

- Wat zegt dit over hoe we kijken in de klas?
- Welke dingen zie je vaak wél? Wat zou je kunnen missen?
- Hoe helpt video om rijker te kijken naar wat er gebeurt bij leerlingen of bij jezelf als leraar?

CHECK-IN

Heb je jezelf al eens gefilmd bij het lesgeven? Hoe voelde dat? Wat heb je eruit gehaald?

Heb je er al aan gedacht om het te doen?
Wat houdt je tegen?

CHECK-IN

- Wat zijn je verwachtingen van het project?
- Wat zijn je verwachtingen van het samenkomen in een VideoKLuB?

1. EEN VIDEOKLUB OP SCHOOL

BOUWSTENEN VIDEOKLUB

Versterken klaspraktijk
- Antwoorden vinden op uitdagingen in de klas

Integreren videobeeld
- Lesopnames analyseren
- Video als middel om goede praktijken te delen

Datagestuurde aanpak
- Data om leervragen bloot te leggen, nieuwe aanpakken te ontwerpen & te evalueren

Evidence-informed aanpak
- Basis = wat we weten dat echt werkt.

Onderzoekende School?!
- Ondersteuning van onderzoekende cultuur

Krachtige leeromgeving
- Stimulerende en ondersteunende omgeving voor álle leerlingen

Leerlinggerichte focus
- Groeien en leren van leerlingen staat centraal

Uitrol in het team
- Samenwerking & gedeelde verantwoordelijkheid om veranderproces uit te rollen

Brede basiszorg
- Zorg voor elke leerling: een sterke basis voor iedereen, met extra ondersteuning waar nodig. Onze bril: xxx

WAT WILLEN WE SAMEN BEREIKEN?

01 Goede praktijken verzamelen

Goede praktijk-voorbeelden uit onze eigen lespraktijk verzamelen en ontsluiten (bijv. korte videoclips).

02 Collega's ondersteunen en inspireren

Via goede praktijk-voorbeelden ondersteunen en inspireren we collega's om hun eigen lespraktijk te versterken.

03 Samen leren & versterken

Open leercultuur creëren en gezamenlijke verantwoordelijk-heid voor verandering versterken.

Een **VideoKLuB** is een team collega's die met een gemeenschappelijke drijfveer samen het leren van alle leerlingen tracht te versterken. Ze (her)ontwerpen een krachtige leeromgeving op basis van een video-gestimuleerde ontwikkelcyclus.

2. DE KRACHT VAN VIDEO VOOR PROFESSIONALISERING

"Met video drukken we op de **pauzeknop** van de klaspraktijk. Samen kijken we terug, ontdekken we wat werkt, en bouwen we vanuit nieuwe inzichten aan krachtige onderbouwde leeromgevingen."

VUB · OS?! Onderzoekende School · videoKLUB · Vlaanderen is onderwijs & vorming · Leerpunt

WAAROM GEBRUIKEN WE VIDEO?

- Van zelf naar leerling (Tripp & Rich, 2012)
- Diepere reflectie (Tripp & Rich, 2012)
- Inzicht in overtuigingen (Wang & Hartley, 2003)
- Complexiteit zichtbaar maken
- Onbewuste patronen herkennen
- Samen leren met collega's

3. TOOLBOX VIDEOREFLECTIE

Toolbox videoreflectie

- Gespreksstructuur: GRROW-cyclus
- Coachingsvaardigheden
- Perspectieven

GRROW-model als gespreksstructuur

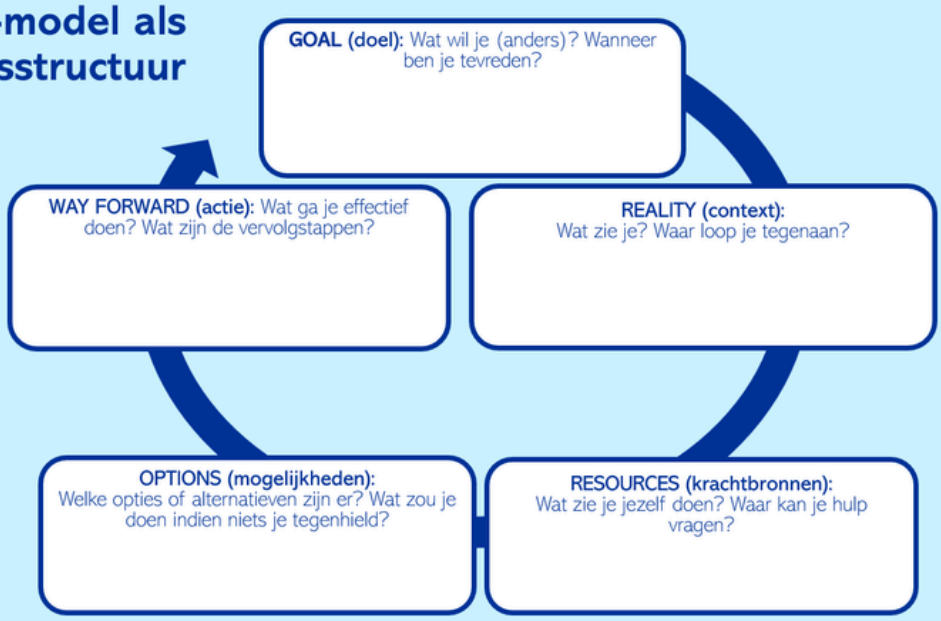

GRROW-model als gespreksstructuur

GOAL (een doel, een droom) = Wat wil je (anders)? Wanneer ben je tevreden? Waarop wil je uitkomen?

REALITY (de realiteit, situatie, context) = Hoe is de situatie? Waar loop je tegenaan? Wat hindert je? Welke taal of kaders worden gebruikt over het topic?

RESOURCES (interne/externe krachtbronnen) = Wat zie je jezelf doen? Bij wie zou je kunnen gaan kijken? Waar kan je help vragen? Welke krachten van jezelf kan je inzetten?

OPTIONS (opties) = Welke opties vloeien voort uit jouw krachtbronnen? Welke alternatieven zijn er? Wat zou je doen indien niets je tegenhield?

WAY FORWARD (actie) = Wat ga je nu effectief doen? Wanneer ga je het doen? Wat zijn vervolgstappen?

Coachingsvaardigheden

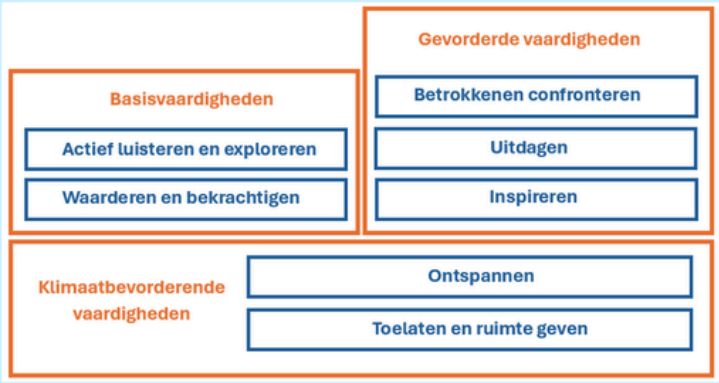

Perspectieven

Het is waardevol om opnames te bekijken vanuit verschillende **perspectieven**. Kan je een voorbeeld van een perspectief geven?

Perspectieven

Het is waardevol om opnames te bekijken vanuit verschillende **perspectieven**.

- Perspectief van de leerkracht
- Perspectief van de leerling
- Perspectief van de zorgcoördinator
- Perspectief van de onderzoeker
- Perspectief van een kritische vriend/collega
- Perspectief van "ik zie wat ik zie"
- Perspectief met focus op succes
- …

Perspectieven

Aan de slag

1. Neem een perspectief. Deel met niemand jouw perspectief.
2. We bekijken samen het fragment. Gebruik je perspectief bij het kijken.
3. Analyseer eerst individueel het fragment vanuit je perspectiefkaart, gebruik de hulpvragen.
4. Bespreek het fragment vanuit je perspectief en deel op het einde jullie verschillende perspectieven.

Perspectieven

Plenaire bespreking

1. Wat zag je dat anderen misschien niet zagen?
2. Hoe beïnvloedde jouw perspectief de manier van kijken?
3. Wat kan je meenemen uit deze video-analyse?

Toolbox videoreflectie

- Gespreksstructuur: GRROW-cyclus
- Coachingsvaardigheden
- Perspectieven

VUB · OS?! Onderzoekende School · videoKLUB · Vlaanderen is onderwijs & vorming · Leerpunt

videoKLUB

Kennisclip

VIDEOREFLECTIE & VIDEOCOACHING

4. VEILIG VIDEOKLIMAAT

Veilig videoklimaat

Samenkomen binnen een veilig videoklimaat

1. Vertrouwen, vrijwilligheid en veiligheid staan centraal
2. Je blijft eigenaar van je eigen beelden en je bepaalt steeds zelf wat je wil delen
3. Iedereen is evenwaardig

Pikall afspraken

P staat voor Privacy
Persoonlijke informatie is vertrouwelijk en blijft binnen de groep. Wat we hier horen, gebruiken we niet in andere situaties. Ook de begeleiders doen dat niet.

I staat voor Ik-persoon
We praten over onszelf, onze gevoelens, ervaringen en opvattingen. We zijn open en eerlijk in wat we vertellen.

K staat voor Kiezen
Kies wat je wel en niet vertelt. Niet alles is voor alle oren bedoeld. Je mag je gevoelens en gedachten voor jezelf houden als je je niet comfortabel voelt in de groep.

A staat voor Actief
Wees actief in het groepsgebeuren. Je krijgt de kans om zelf te bepalen waarover het gaat. Wacht dus niet af tot iemand anders iets inbrengt.

L staat voor Luisteren
Luisteren is belangrijk, niet alleen praten. Je hoeft niet iedereen leuk te vinden, maar respect voor ieders eigenheid, talenten en interesses is wel belangrijk.

L staat voor Lachen
Humor is belangrijk. Het is soms een middel om geladen onderwerpen te ontmijnen. Uitlachen kan niet.

5. JE FOCUS EN BREDE BASISZORG

Onze drijfveer

xxx (observatie) xxx (effect).

xxx (behoefte) xxx (impact).

Onze drijfveer

Aftoetsen en verdiepen

1. Wat spreekt jou aan in deze drijfveer of wat raakt iets uit je eigen ervaring?
2. Waar zie je aanknopingspunten of uitdagingen in jouw eigen klaspraktijk?

Persoonlijke drijfveer formuleren

1. Wat wil jij uit dit traject halen voor jezelf en je leerlingen, in het licht van de gedeelde drijfveer?
2. Wat hoop je te ontdekken of te versterken in je eigen praktijk?
3. Wat geeft jou energie om aan dit traject deel te nemen?

Gekozen topic

1. **Waar denk je aan als je het hebt over gekozen topic in jouw klaspraktijk?**

Noteer op post-its.

2. **Welke concrete voorbeelden van gekozen topic kan jij bedenken?**

Noteer op post-its.

Kijkwijzer

= een gericht reflectiedocument dat inspireert, aanzet tot denken en zorgt voor focus.

Gericht kijken

Reflectievragen bij de kijkwijzer

Eerste indruk

1. Wat valt je op in de kijkwijzer?
2. Wat spreekt je aan?
3. Wat is nog onduidelijk?

Link met eigen lespraktijk

1. Welke elementen herken je al in je eigen lespraktijk?
2. Welke elementen vormen mogelijk nog een uitdaging in je eigen lespraktijk?

Gericht kijken

Focus

Belangrijk om een focus te kiezen uit de kijkwijzer.

Gericht kijken

Gedeeld begrip

Als we de kijkwijzer willen gebruiken in onze VideoKLuB, wat is dan belangrijk?

- De kijkwijzer is geen beoordelingsinstrument, maar een gespreks- en reflectietool.
- De kijkwijzer helpt om eenduidig te verwoorden wat we bedoelen met hoge verwachtingen.
- Het creëert een gemeenschappelijke taal voor onze feedback en videoreflectie.

6. WERKWIJZE

Hoe werkt een VideoKLuB sessie?

Vaste gespreksstructuur

- We maken gebruik van de GRROW-gespreksstructuur om doelgericht te zijn en tegelijk stil te staan bij onderdelen die we anders mogelijk zouden overslaan.
- We verzamelen leervragen, kijken samen naar geselecteerde fragmenten en reflecteren samen over mogelijke aanpakken.

Waarderend en inspirerend coachen

- We zetten coachingsvaardig-heden in vanuit een waarderende houding en geloof in groei.
- We luisteren op een actieve manier, verkennen en verdiepen gedachten, bekrachtigen positief en waarderend.
- We gebruiken coachingstechnieken, zoals open vragen, herformuleren …

Begeleiding door VideoKLuB-coaches

- De sessies worden begeleid door VideoKLuB-coaches.
- Zij ondersteunen maar zijn net als de VideoKLuB lerende in het proces

Veiligheid & vertrouwen

- Lesopnames blijven in eigen beheer. Het eigenaarschap om te delen ligt bij de collega die filmde.
- We beoordelen elkaar niet. We zoeken goede praktijkvoorbeelden en ondersteunen elkaar om lespraktijken te versterken.

De eerste stappen bij het maken van lesopnames

Leerlingen inlichten

- Beeldmateriaal uitsluitend voor professionaliseri ngsdoeleinden
- Doel en focus: versterken lespraktijk
- Laat leerlingen wennen aan aanwezigheid camera

Klein beginnen

- Denk vooraf na wat je in beeld wil brengen
- Kies één element dat aansluit bij de focus van de VideoKLuB

Videoplatform activeren

- Activeer je account op het videoplatform IrisConnect
- IrisConnect garandeert veilige opslagruimte en past EU-privacy-wetgeving toe

Materiaal testen & plaatsen

- Download de IrisConnect Record app op je telefoon
- Zorg ervoor dat er tijdelijk genoeg ruimte is op je telefoon
- Test de micro's en het statief en plaats deze zo dat je leerlingen en jezelf in beeld hebt

Fragment selecteren

- Herbekijk de opname vanuit verschillende perspectieven
- Kies een fragment (2,5-5 min) dat aansluit bij de focus van de VideoKLuB
- Formuleer een leervraag die past bij het fragment

Leerlingen en ouders inlichten

Stel een passieve consent op. Een consent voor de leerlingen en een consent voor de ouders. De brieven zijn bedoeld om leerlingen en ouders op de hoogte te brengen, er is geen goedkeuring nodig gezien de opnames enkel gebruikt worden ter professionalisering van leerkrachten.

Leervraag formuleren

Stel een vraag die aansluit bij het fragment en bij jullie focus. De leervraag kan je bijvoorbeeld formuleren vanuit een focus in de kijkwijzer.

Voorbeeld leervraag: "*Welke strategieën kan ik inzetten om mijn instructies helder over te brengen, zodat leerlingen zelfstandig met de opdracht aan de slag kunnen?*"

Het fragment en de leervraag vormen de basis voor een gestructureerde reflectie, waarmee je gericht kan werken in de VideoKLuB.

IRIS Connect

- Download de IRIS Connect Record App op je telefoon
- Knip, bewerk en voeg een leervraag toe aan je fragment via de website van IRIS Connect op je computer

7. PLANNING

PLANNING

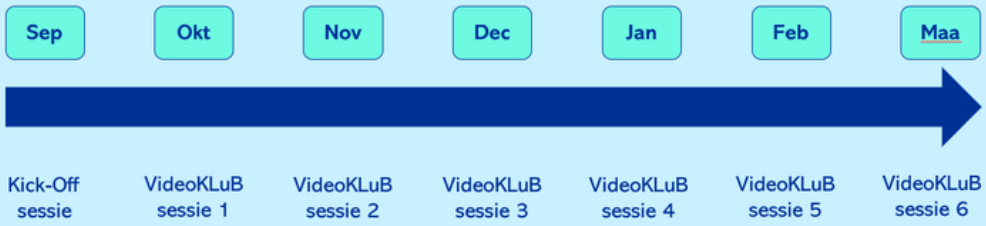

Huiswerk

1. Opname maken van een les
2. Eigen lesopname bekijken
3. 2,5 – 5 min selecteren uit lesopname = een betekenisvol fragment
4. Leervraag formuleren bij je fragment
5. Fragment en leervraag delen met je coach op IrisConnect

CHECK-OUT

Check-out

1. Welke (nieuwe) inzichten neem je mee uit de Kick-off sessie?
2. Wat heb je nog nodig om aan de slag te gaan?
3. Zijn er vragen, bezorgdheden die je wil delen?
4. Welk woord vat jouw gevoel bij het vervolg samen?

REFERENTIE

Referentie

Clement, J. (2015). *Inspirerend coachen – nieuwe editie: De kunst van dynamisch en uitdagend communiceren* (28e dr.) . LannooCampus.

Cumps, J. (2018). *Sociocratie 3.0: De businessnovelle die het beste uit mens en organisatie haalt*. LannooCampus.